

Klippeholm

RK BASISCHOOL

School & Scheiding

Augustus 2019

Protocol School en scheiding

De maatschappij, en daarmee ook onze school, wordt in toenemende mate geconfronteerd met echtscheidingen en daaruit voortvloeiende consequenties. Om duidelijkheid te verschaffen naar alle betrokken hebben wij in dit protocol onze uitgangspunten beschreven. Dit protocol is tevens te vinden op de website van RKBS Klippeholm zodat ouders altijd inzage hebben in onze opvattingen en verplichtingen wanneer er sprake is van een echtscheidingssituatie.

Het protocol school en scheiding:

1. legt uit wie voor de wet ouder van een kind is,
2. formuleert een aantal richtlijnen waar de school zich aan zal houden,
3. beschrijft ter voorkoming van misverstanden de wettelijke verplichtingen van de school omtrent de informatievoorziening aan ouders,
4. beschrijft de zorg voor de kinderen binnen de zorgstructuur van Klippeholm.

Ouderlijk gezag

Er bestaan nog steeds misverstanden over de regelgeving en kennis over echtscheiding. Een aantal belangrijke termen rondom ouderlijk gezag worden hieronder daarom toegelicht.

Wie zijn de ouders van het kind?

Er wordt over ouders gesproken die volgens de wet de vader of moeder zijn.

De vader en moeder van wie het DNA in het kind zit, worden meestal aangemerkt als de biologische ouders. Juridische ouders zijn wettelijk familie van het kind. Maar zij hoeven niet biologisch verwant te zijn met het kind. Zoals bijvoorbeeld bij een geadopteerd kind.

De wettelijke of juridische moeder is:

- de vrouw uit wie het kind geboren is,
- de vrouw die het kind heeft geadopteerd,
- de duomoeder die automatisch ouder is geworden of het kind heeft erkend,
- de duomoeder waarvan de rechter het ouderschap vaststelt.

De wettelijke of juridische vader is:

- de echtgenoot of geregistreerd partner van de moeder op het moment dat het kind geboren wordt,
- de man die het kind heeft erkend of geadopteerd,
- de man wiens vaderschap door de rechter is vastgesteld.

Bij een geregistreerd partnerschap geldt wat hierboven staat ook. Een geregistreerd partnerschap wordt net als een huwelijk officieel bij de burgerlijke stand gesloten. Het is dus niet hetzelfde als het hebben van een samenlevingscontract of op hetzelfde adres ingeschreven staan.

Wat houdt ouderlijk gezag in?

In Nederland staan alle kinderen onder de 18 jaar onder gezag. Ouders hebben vaak gezamenlijk gezag. Dit noemen wij ouderlijk gezag. In geval van scheiding behouden beide ouders gezamenlijk gezag, tenzij een rechter dit anders heeft bepaald. In dat geval heeft één ouder vaak het gezag. Het gezag kan ook samen worden uitgeoefend door een ouder en een niet-ouder (bijvoorbeeld de partner van een moeder of vader). Dit wordt gezamenlijk gezag genoemd. Alleen in die gevallen waarin geen van de ouders het gezag kan uitoefenen, bijvoorbeeld omdat ze beiden zijn overleden of omdat de rechter het gezag bij de ouders heeft weggehaald, oefent een ander dan een ouder het gezag uit. Deze persoon wordt de voogd genoemd.

Wat houdt een echtscheiding/ decohabitatie/ in?

- Een echtscheiding is de beëindiging van een huwelijk.
- Decohabitatie is de beëindiging van de relatie van niet-gehuwd samenwonenden.

Wat is een omgangsregeling?

In een omgangsregeling worden de afspraken vastgelegd over het contact tussen het kind en de ouder bij wie het kind niet woont. Het gaat om bezoek, maar ook telefonisch en schriftelijk of emailcontact. De omgangsregeling is voor school altijd leidend. Ook wanneer het gaat om het halen of brengen van het kind naar school.

Informatieverstrekking over het kind aan de ouders

Uitgangspunt voor onze school is de wettelijke verplichting zoals vastgelegd in art 1:377 c van het Burgerlijk Wetboek, waarin wordt vermeld dat informatievoorziening van school betreffende het kind geldt voor beide ouders, ook als zij niet samenwonen.

Omgaan met ouders;

- De school streeft naar een positief contact met ouders over de ontwikkeling van het kind, de dagelijkse gang van zaken, en over belangrijke gebeurtenissen op school. Als de ouders samen het gezag uitoefenen, geldt ook na een scheiding dat de informatievoorziening over het kind vanuit school gericht is op beide ouders. Ook als het kind niet bij één van de ouders woont heeft de school de verplichting om ook met deze ouder contact te zoeken en hem/haar te informeren. Beide ouders krijgen dezelfde informatie over hun kind.
- Bij een juridisch ouder die geen gezag heeft ligt het anders. In dat geval hoeft de school deze ouder alleen te informeren als hij of zij daar om vraagt. Een ouder zonder gezag heeft geen recht op inzage in het leerlingdossier maar hij dient wel, op zijn verzoek, op hoofdlijnen over zijn kind geïnformeerd te worden (bijvoorbeeld door toezending van een kopie van het rapport). Informatieverstrekking vindt standaard plaats via email of een telefonische afspraak. Alleen als de school meent dat het informeren van de ouder niet mogelijk is in verband met zwaarwegende belangen van de leerling, kan de school beslissen om de ouder niet of maar beperkt te informeren. Het gaat in deze afweging vooral om de veiligheid van het kind. Ligt er een uitspraak van de rechter dat de juridische ouder geïnformeerd moet worden, dan houdt de school zich daaraan.
- Als een van de ouders met het ouderlijk gezag belast is heeft deze ouder de verplichting de andere ouder op de hoogte te houden van belangrijke zaken rondom het kind. School verstrekt in deze situatie alle informatie aan de verzorgende ouder met gezag. De beroepsmatige informatie over het kind aangaande zijn verzorging en opvoeding zal school niet uit zichzelf aan de ouder zonder gezag verstrekken. Op basis van de informatieplicht zal school dit wel verstrekken aan de ouder zonder gezag wanneer hij/zij hier nadrukkelijk om vraagt. Mocht de ouder met het gezag liever niet hebben dat school informatie deelt met de ouder zonder gezag zal verduidelijkt moeten worden dat school op basis van informatieplicht ook in contact moet treden met de ouder zonder gezag, als deze daarom vraagt. Deze beroepsmatige informatie over het kind, zijn verzorging en opvoeding zal school dus niet uit zichzelf verstrekken. De ouder zonder gezag moet hier zelf uitdrukkelijk om vragen.
Dit kan anders zijn als de rechter een andere uitspraak heeft gedaan. Deze uitspraak (rechterlijke beschikking) dient dan schriftelijk aan school te worden overhandigd.
- De school zal nieuwe partners/ stiefouders niet officieel beschouwen als gesprekspartner van de school tenzij beide ouders schriftelijk kenbaar hebben gemaakt dat dit akkoord is. Dit wordt opgenomen in Parnassys.
- In de regel worden de gespreksmomenten zoals kennismakingsgesprekken, voortgangsgesprekken en informatiebijeenkomsten nadrukkelijk gevoerd met beide ouders tegelijk. Indien ouders expliciet aangeven dat dit niet mogelijk is kunnen zij dat in een gesprek met de leerkracht kenbaar maken. Na overleg met directie kan er besloten worden tot het voeren van afzonderlijke gesprekken. Dit wordt opgenomen in Parnassys.

- Correspondentie vanuit school zal gericht zijn aan beide met gezag belaste ouders en dus niet alleen aan de ouder bij wie het kind volgens de Gemeentelijke Basis Administratie staat ingeschreven. School kan hiervan afwijken als naar mening van de school, zwaarwegende belangen van het kind geschaad zouden kunnen worden.

Gezag en Informatieverstrekking

Ouders/partners	Gezagsverdeling	Ouderschapsplan	Recht op informatie van school. Beide (m.u.v. ingrijpen van de rechter)/ Moeder/ Vader
1. Gehuwde ouders	Gezamenlijk gezag	Ja, ook als ouders niet gezamenlijk het gezag hebben.	Beide
2. Geregistreerde ouders	Gezamenlijk gezag	Ja	Beide
3. Ongehuwde moeder en juridisch vader	a. Moeder alleen gezag b. Gezamenlijk gezag met instemming moeder c. Gezamenlijk gezag zonder instemming moeder d. Vader alleen gezag	a. Nee b. Ja c. Nee d. Nee	a. Moeder b. Beide c. Beide d. Vader
4. Ongehuwde moeder en verwekker	a. Moeder alleen gezag b. Gezamenlijk gezag met instemming moeder	a. Nee b. Nee	a. Moeder b. Beide
5. Ongehuwde moeder en vriendin	a. Moeder alleen gezag b. Gezamenlijk gezag met instemming moeder	a. Nee b. Nee	a. Moeder b. Beide
6. Twee gehuwde/ geregistreerde vrouwen	a. Gezamenlijk gezag b. Gezamenlijk gezag met instemming moeder	a. Ja b. Nee	a. Beide b. Beide
7. Ongehuwde moeder en vriendin die heeft geadopteerd	a. Moeder alleen gezag b. Gezamenlijk gezag	a. Nee b. Ja	a. Moeder b. Beide
8. Gehuwde of geregistreerde moeder met partner die heeft geadopteerd	a. Gezamenlijk gezag	a. Ja	a. Beide

Echtscheiding binnen de zorgstructuur de Klippeholm

De school blijft altijd het belang van het kind voorop stellen. De school heeft niet de rol van hulpverlener maar kan wel hulpverlening inschakelen als dit nodig blijkt.

Hoewel niet voor alle kinderen in echtscheidingsituaties geldt dat ze problemen ontwikkelen, geldt wel dat het grootste deel van de kinderen een onrustige, onzekere en emotionele periode doormaakt waarin gepaste aandacht, steun en begeleiding op school wenselijk is. Belangrijk dat deze zorg dicht bij het kind begint: in de klas, bij de leerkracht die het kind dagelijks ziet. De leerkracht zal signaleren (op kind- en op groepsniveau). Deze bevindingen worden altijd besproken met de intern begeleider. In de praktijk zal blijken dat het omgaan met scheiding eenvoudig past in de huidige zorgstructuur van de school en niet vraagt om nog eens een 'extra' route.

Belangrijk kan ook zijn om de vermoedens van zorg professioneel te delen met andere collega's die nauw betrokken zijn bij de leerling (bijvoorbeeld de leerkracht die een broer/of zus in de groep heeft). Zo'n overleg kan een andere kijk op de situatie geven of juist die informatie bieden die ontbreekt. Afhankelijk van de ernst of complexiteit van het probleem, of als de problemen boven de rol en de verantwoordelijkheid van de school uitstijgen kan samen met ouders worden besloten het Zorgadviesteam (ZAT) in te schakelen. Deze (externe) expertise binnen de zorgstructuur is afgestemd op een nauwe samenwerking met de gemeente die verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. Het Zorgadviesteam is een (bovenschools) multidisciplinair team. Hierin participeren naast de intern begeleider van de school, professionals die zorg en ondersteuning bieden aan kinderen en hun ouders. Zij werken samen met de school om problemen te bespreken en bij te dragen aan oplossingen.

Binnen de gemeente Haarlemmermeer kan naast het Centrum voor Jeugd en Gezin een beroep worden gedaan op de schoolcoach (schoolmaatschappelijk werk Altra), de leerplichtambtenaar, de Jeugdgezondheidszorg en het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Haarlemmermeer.

Schematisch weergegeven:

Echtscheiding in de zorgstructuur	Vervolgacties
Stap 1. Observeren, signaleren en begrijpen. De leerkracht observeert en signaleert de belemmeringen in de ontwikkeling van de leerling. Ze vertaalt de signalen naar een concrete onderwijs- of zorgbehoefte voor de leerling.	
	Overleg met intern begeleider (directeur wordt geïnformeerd). Gesprek met leerling Gesprek met ouders
Stap 2. Het kind begeleiden en ondersteunen. Op basis van de behoefte van de leerling begeleidt en ondersteunt de leerkracht het kind in de groep in de alledaagse onderwijsleersituatie.	
	Overleg met intern begeleider Gesprek met leerling

	Gesprek met ouders
<p>Stap 3. Overleg met collega's (intern zorgteam). De zorg wordt besproken met andere betrokkenen.</p>	
	De intern begeleider initieert een collegiaal overleg. Terugkoppeling aan leerkracht, leerling en ouders. Nader onderzoek. Extra zorg binnen de school inzetten. Doorverwijzen naar hulpverlenende instantie zoals bijvoorbeeld CJG /ZAT.
<p>Stap 4. Bespreking in het ZAT. School ziet een zorgelijke ontwikkeling. De problemen van het kind/gezin zijn te complex en behoeven een multidisciplinaire, handelingsgerichte bespreking (waar mogelijk zijn ouders aanwezig bij deze bespreking).</p>	
	Terugkoppeling aan leerkracht, leerling en ouders over de adviezen & interventies.
<p>Stap 5. Nazorg en evaluatie. Leerling, ouders, leerkracht, intern begeleider en betrokken leden van het ZAT team evalueren de geboden adviezen, de ingezette interventies, nazorg en knelpunten.</p>	

Wanneer er iets veranderd in de woonsituatie

Wat mag school van de ouders verwachten?

- Van ouders mag worden verwacht dat zij school tijdig op de hoogte stellen van ontwikkelingen rondom een (mogelijke) echtscheiding. Deze ontstane situatie kan namelijk een behoorlijke impact hebben op het kind. Door te weten dat er sprake is van een onrustige periode in de gezinssituatie zijn mogelijke gedrags- of veranderende leerresultaten beter te begrijpen en op te vangen. Uiteraard wordt zeer zorgvuldig omgegaan met deze vertrouwelijke informatie.
- Dat zij school voorzien van belangrijke en meest actuele gegevens op het gebied van:
 - persoonlijke gegevens zoals adres, telefoonnummer, emailadres e.d,
 - woonsituatie van het kind,
 - de situatie rondom het gezag,
 - bijzonderheden over de verstandhouding tussen beide ouders.

Hiervoor vullen ouders bijlage 1 in, ook met de bedoeling om:

- gegevens up tot date te hebben,
- misverstanden te voorkomen, waardoor een ouder bijvoorbeeld geen uitnodiging ontvangt,
- meer zicht te krijgen op de mogelijke gronden om één van de ouders geen informatie te verstrekken over het kind,
- complicaties te voorkomen zoals bijv. het meenemen van een kind vanuit school tegen gemaakte afspraken of rechterlijke uitspraken in.

Wanneer bij inschrijving van een nieuwe leerling sprake is van gescheiden ouders, zal deze vragenlijst worden toegevoegd aan de inschrijvingsformulieren.

- Dat ouders contact opnemen met de leerkracht van het kind of anderen binnen de school als ze het vermoeden hebben dat het kind zich niet goed ontwikkelt of als zich op andere wijze problemen voordoen.

Overige zaken

Onderlinge problemen

De school is primair gericht op onderwijs, waarbij onder meer veiligheid en rust van het kind gewaarborgd moeten worden. Om die reden zal school het niet toestaan dat ouders hun onderlinge relationele problemen of conflicten op school of via school beslechten.

Onpartijdigheid

De school heeft altijd eerst het belang van het kind voor ogen en wil onpartijdig zijn ten aanzien van de problematiek die met de scheiding van de ouders te maken heeft. School zal zich daarom ook terughoudend opstellen (interne informatie). Wanneer anderen buiten de eigen schoolorganisatie om informatie over het kind vragen zonder toestemming van de ouder(s) zal deze niet worden verstrekt. Uitzonderingen op die regel kunnen gelden voor specifieke instanties zoals het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, of een door de rechtbank aangestelde mediator.

Ondertoezichtstelling

Het kan zijn dat de rechtbank heeft bepaald dat (één van) de ouders alleen onder (professioneel) toezicht zijn kinderen mag zien. Om ten alle tijden een veilige situatie voor het kind te waarborgen vinden er in deze situatie geen gesprekken plaats op school.

Wijziging geslachtsnaam

Het komt soms voor dat een ouder als gevolg van een echtscheiding een andere achternaam (geslachtsnaam) van het kind opgeeft aan school (bijv. moeders achternaam of de naam van de nieuwe partner). Dit is niet toegestaan. Daarvoor moet eerst een naamswijziging worden ingediend bij de rechtbank.

Opvang tijdelijke pleegkinderen

Wanneer er sprake is van een tijdelijke (crisis)plaatsing in een gezin, zal de betreffende leerling worden ingeschreven onder de eigen wettelijke naam. Op verzoek van de opvangouders kan het kind wel op de leerlingenlijst van de groep, die verspreid wordt onder alle groepsgenoten, worden vermeld onder de achternaam van het (tijdelijke) pleeggezin. Dit om de veiligheid van het kind te waarborgen.

Conclusies

- Voor RKBS Klippeholm staat het welzijn van het kind altijd voorop.
- De school zal alles doen om te voorkomen dat zij in een conflict tussen ouders betrokken wordt.
- Door goed geïnformeerd te zijn over het kind en de situatie rondom de scheiding van de ouders kunnen leerkrachten en andere betrokkenen beter inspelen op eventuele problemen of veranderingen.
- Het is te allen tijde de verantwoordelijkheid van de ouder(s) het initiatief te nemen om school te informeren.